

17. A böngészés részletes jellemzése, internetes keresőrendszerek használata (7.1)

Milyen elterjedtebb böngésző programokat ismer?

Mutasson be egy böngésző programot!

Ismertesse a böngészőprogram fontosabb beállítási lehetőségeit!

Hogy történik a fájlok letöltése, oldalak és képek mentése?

Miért van szükség keresőgépekre az interneten?

Mi a tematikus kereső és mi a kulcsszavas kereső lényege?

Ismertesse a kulcsszavak alapján történő keresés módszerét, lehetőségeit!

Milyen operátorokat, kifejezéseket alkalmazna a kulcsszavas kereséskor?

Böngésző program bemutatása

Napjainkban egyre több olyan program áll rendelkezésünkre, amelyekkel weboldalakot érhetünk el vagy tölthetünk le onnan számunkra szükséges információkat. Ezeket a programokat együttesen **böngészőknek** nevezzük. Legismertebbek a **Microsoft Internet Explorer**, a **Mozilla Firefox**, és rohamosan terjed az **Opera** böngésző is.

Böngészés az interneten - az Internet Explorer 6.0 használata

A Microsoft stratégiájának része, hogy az internet minél több felhasználó számára hozzáférhető legyen. Az **ingyenesen hozzáférhető** Internet Explorer böngésző a Microsoft cég többéves munkájának eredménye. Segítségével könnyedén navigálhatunk az interneten.

Navigálás az oldalakon

A böngészőterületen megjelenő információk közötti navigálás meglehetősen egyszerű feladat. A WWW oldalak nem csak egyszerű szövegeket és képeket, hanem további témakörökhöz vezető **hivatkozásokat**, más néven **linkeket** is tartalmazhatnak. Ha az egeret egy hivatkozás fölé toljuk, az **egérmutató kéz alakúvá változik**. A linket megnyitva megjeleníthetjük a hozzá tartozó HTML-oldalt. (**szörfölés a neten**)

Böngészés közben a **Vissza** feliratú gomb segítségével egyenként lépegethetünk vissza a már meglátogatott oldalakra. A **Vissza** gomb lenyíló menüjének segítségével gyorsabban, a köztes oldalak átlépésével juthatunk el a korábban letöltött oldalak valamelyikére.

Az **Előre** gomb használatával már letöltött oldalakra ugorhatunk. Az **Előre** gomb is rendelkezik a Vissza gombhoz hasonló lenyíló menüvel.

A **korábban letöltött oldalak** megjelenítésére nem kell olyan sokáig várakoznunk, mint az újonnan letöltött oldalak esetén, mert munkánk meggyorsítása érdekében az Internet Explorer **egy mappában ideiglenesen megőrzi** azokat.

Ha a meglátogatott oldal számunkra érdektelen információkat tartalmaz, és ez már a letöltés közben világossá válik, a letöltést megszakíthatjuk a **Leállítás** gomb segítségével.

Amennyiben egy oldal letöltése megszakadt vagy megszakítottuk, az oldal tartalmának újraolvasását a **Frissítés** gombbal (F5) kérhetjük. Amennyiben a **Frissítés** gombot a **SHIFT** billentyű nyomva tartása mellett aktivizáljuk, az oldalt az Internet Explorer **gyorsítótárának megkerülésével frissíthetjük**.

A böngészőnk indításakor először megjelenő oldalra bármikor visszatérhetünk a **Kezdőlap** gombra aktivizálásával. Indulóoldalunkat igény szerint megváltoztathatjuk.

Ha egy másik internetes címre szeretnénk eljutni, gépeljük be annak címét a Címsávon található rovatba, és üssük le az ENTER billentyűt.

A címek beírásakor a **http protokoll** megnevezését általában **elhagyhatjuk**, azzal a **böngésző automatikusan kiegészíti a címet**.

A kedvencek használata

A **Kedvencek** listába azoknak az oldalaknak a címét vehetjük fel, ahová a későbbiekben szeretnénk visszalátogatni. A **Kedvencek** tartalmát a mappaszerkezethez hasonlóan tetszés szerinti struktúrába szervezhetjük. (pl.: zenék, tananyagok, játékok almappa)

A kezdőlap megváltoztatása

Az Internet Explorer indításakor megjelenő weboldalt **kezdőlapnak** nevezzük. Kezdőlapként bármely internetes oldalt beállíthatunk. A kezdőlap címét az **Eszközök** menü **Internetbeállítások** parancsának használatakor megjelenő panelen adhatjuk meg.

A cím mezőbe tetszés szerinti URL-t írhatunk be. Ha a böngészőben látható aktuális oldalt szeretnénk kezdőlapnak beállítani, akkor kattintsunk a **Jelenlegi** gombra. Az **Alapértelmezett** gomb megnyomásakor a Microsoft cég által előre beállított kiinduló cím lesz a kezdőlapunk. Az **Üres lap** gomb használatával az Internet Explorer indításakor semmilyen lap nem kerül letöltésre, ezzel a program indítását felgyorsíthatjuk.

Eszköztárak módosítása

Az Internet Explorerben lehetőségünk van a Szokásos gombok eszköztáron szereplő gombok módosítására. Ehhez nyissuk meg a **Nézet** menü **Eszköztárak ▶ Testreszabás** parancsára.

Fájlok letöltése

Az interneten nagy mennyiségben találunk programokat, programfrissítéseket és egyéb fájlokat. A fájlok háttértárra való letöltéséhez ma már elég egy weboldalon a megfelelő linket megnyitnunk.

A **Megnyitás** gomb használata esetén a Windows azonnal megnyitja a fájlt, azaz a programfájlokat futtatja, míg az adatfájlokat az őket kezelő programmal megnyitja.

A **Mentés** gombra használata esetén a fájl háttértárunkra való letöltését kezdeményezzük. Az ezt követően megjelenő párbeszéd panelen választjuk ki, hogy a menteni kívánt fájlt hol – melyik meghajtón és mappában – kívánjuk elhelyezni, és milyen néven.

A fájlok méretétől és a rendelkezésünkre álló internetkapcsolat sávszélességétől függően a letöltés néhány másodperctől akár több óráig is terjedhet, mely folyamatot külön párbeszéd panelen követhetünk nyomon.

Oldalak mentése

A weboldalak megtekintésén túl lehetőségünk van az oldalak mentésére is. Az elmentett weboldalak tartalmához a későbbiekben az internetre való **csatlakozás nélkül** is hozzáférhetünk.

A mentést a **Fájl** menü **Mentés másként** parancsával kezdeményezzük.

A megjelenő párbeszéd panel **Fájl típusa** legördülő listájában azt választhatjuk ki, hogy milyen formában akarjuk a weboldalt lementeni.

A **Teljes weblap** formátum választása esetén az aktuális oldal megjelenítéséhez szükséges valamennyi fájl mentésre kerül. (a weboldal váza mellett létrejön egy mappa is a képek és egyéb csatolmányok mentéséhez.)

A **Webarchívum, egyetlen fájl** formátumba történő mentés esetén egyetlen fájlba tömörítve menthető el a weboldal. (.mht kiterjesztéssel)

Weblap, csak HTML formátumban akkor mentünk, ha a weboldalt képek és egyéb összetevők nélkül szeretnénk tárolni.

Lehetőségünk van továbbá a weboldalt **Szövegfájl** formátumban elmenteni, ekkor kizárólag az oldalon szereplő szöveges információk kerülnek mentésre. (.txt kiterjesztéssel)

Képek mentése

Előfordulhat, hogy böngészés közben megtetszik egy kép egy weboldalon, de a teljes oldalt nem szeretnénk elmenteni. A gyorsmenü/helyi menü segítségével lehetőségünk van az oldalon szereplő képek mentésére. Ehhez az egér jobb gombjával elérhetjük a helyi menüt, melyből válasszuk a **Kép mentése más néven** parancsot. Ezután, a már ismert módon meg kell határoznunk, hogy a letöltött kép milyen néven és melyik mappába kerüljön mentésre.

Keresőgépek

A weben felhalmozott információk közötti eligazodás megkönnyítését segítik a **keresőgépek**. Két típusa van: a tematikus és a kulcsszavas keresés.

Tematikus kereső: Témakörökből választhatunk. A témaköröket egyre jobban **szűkíthetjük**. Ilyen kereső például a magyar nyelvű **HuDir** (www.hudir.hu). A kiinduló oldalanként szolgáló **...lap.hu** oldalak szintén témák szerint csoportosítják a weboldalakat.

A tematikus keresés **előnye**, hogy **pontosabb, kevesebb a hamis találat**. Sajnos az értékes is (**hátránya**): téma szerint keresve kevesebb találatból válogathatunk, mint kulcsszavas keresés esetén.

Kulcsszavas kereső: A kulcsszavas keresők segítségével **adott szavak vagy kifejezések** előfordulására kereshetünk. Ilyen kereső például a **Google** (www.google.com). Magyarországon automatikusan a magyar nyelvű változat indul el és a cím **www.google.hu** címre módosul.

Egyszerű keresés: Egy tárgyszavas kereső webhelyen adjuk meg a kérdéses kulcsszót. Érdekes - amennyiben magyar szóra keresünk - a **ragozatlan alak**kal is próbát tenni. Ha nem elegendő a találatok száma, vagy egyáltalán nincs találat, akkor **finomítsuk** a kereső kifejezést. **Rokonértelmű vagy azonos alakú kifejezések** is okozhatnak problémát. A mai modern keresők már automatikus kiegészítést is felajánlanak, így egy listából választhatunk.

Összetett keresés: A találat sokkal pontosabb lehet, ha nem egyetlen szóval, hanem szavak egy sorozatával végezzük el. Fontos a szavak sorrendje és a ragozott vagy ragozatlan alak is, ez megegyezik az egyszerű kereséssel.

Speciális keresés: A találatok listáját szűkíthetjük a speciális keresési lehetőségek beállításával. Megadhatjuk, hogy:

1. Mely **szavak** forduljanak elő biztosan a keresésben (Logikai ÉS kapcsolat).
2. Mely **kifejezések** forduljanak elő biztosan a keresésben (lehet szóköz!).
3. Melyek közül **szerepeljen valamelyik** (Logikai VAGY kapcsolat).
4. Melyek azok, amelyek **biztosan ne forduljanak elő** a keresésben (Logikai tagadás).

A keresés gyakran **ország, fájlformátum, dátum, méret**, stb. megadásával tovább finomítható.

The image shows the Google search interface with the 'Speciális keresés' (Advanced Search) tab selected. The interface is in Hungarian and includes various filters and search options. At the top, there is the Google logo and the text 'Speciális keresés'. On the right, there are links for 'Keresési tippek' and 'Rólunk'. The main search area is divided into two sections: 'Találatok' (Results) and 'Oldalfüggő keresés' (Advanced Search). The 'Találatok' section includes fields for 'Tartalmazzák a következő szavak mindegyikét:' (Contains all the following words), 'Tartalmazzák a következő kifejezést:' (Contains the following phrase), and 'Tartalmazzák a következő szavak egyikét:' (Contains one of the following words). Below these are four empty input fields. The 'Nem tartalmazzák ezeket a szavakat:' (Do not contain these words) section has one empty input field. The 'Szám oldalanként' (Number of results per page) section has a dropdown menu set to '10 találat'. The 'Nyelv' (Language) section has a dropdown menu set to 'bármely nyelv'. The 'Terület' (Region) section has a dropdown menu set to 'bármely régió'. The 'Fájlformátum' (File format) section has a dropdown menu set to 'Kizárólag olyan' (Only those) and a text input field for file formats. The 'Dátum' (Date) section has a dropdown menu set to 'bármikor' (Anytime). The 'Előfordulások' (Occurrences) section has a dropdown menu set to 'az oldalon bárhol' (anywhere on the page). The 'Domain' section has a dropdown menu set to 'Kizárólag olyan' (Only those) and a text input field for domains. The 'Felhasználási jogok' (Usage rights) section has a dropdown menu set to 'bármilyen engedélytípus' (any license type). The 'Biztonságos Keresés' (Safe Search) section has radio buttons for 'Nincs szűrés' (No filtering) and 'Szűrés a Biztonságos Kereséssel' (Filtering with Safe Search), with 'Nincs szűrés' selected. The 'Oldalfüggő keresés' section includes 'Hasonlóság alapján' (By similarity) and 'Linkek alapján' (By links), each with a text input field and a 'Keresés' button. At the bottom, there is a copyright notice: '©2011 Google'.